

تحلیلی بر وضعیت توسعه یافتگی مناطق آزاد ایران

عبدالرسول خلیلی^{۱*}، سعیده پاک‌نهاد^۲.

۱- استادیار دانشگاه آزاد واحد تهران مرکز

۲- کارشناس ارشد دانشگاه شهید بهشتی بهشتی

چکیده

از سال ۱۳۶۸ هفت منطقه آزاد تجاری و صنعتی (کیش، قشم، چابهار، ارس، اروند، انزلی و ماکو) با هدف افزایش رقابت پذیری اقتصاد ملی، رفع محرومیت‌ها، جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی، ایجاد فرصت‌های شغلی جدید، دستیابی به فن‌آوری پیشرفته در کشورمان ایجاد شده است. این مناطق بعد از گذشت مدت‌ها از تأسیس دارای عملکردهای و بازخوردهای داشته‌اند و در طول زمان توسعه پیدا کرده‌اند. بدین منظور از نوزده شاخص نسبی عملکردی بر اساس اهداف مناطق آزاد، تعیین و سپس با استفاده از روش تاکسونومی وزنی (وزنی به روش آنتروپی شانون) و saw به اولویت‌بندی مناطق پرداخته شده است. نتایج حاصل از پژوهش نشان می‌دهد که منطقه آزاد ماکو در سطح توسعه یافته و سایر مناطق در ناحیه کمتر توسعه یافته قرار دارند. جهت توسعه یافتگی مناطق پیشنهاد می‌شود این مناطق به استفاده از ظرفیت‌های راکد بپردازند. اروند برای رسیدن به توسعه یافتگی لازم دارد تا به افزایش در صادرات، سرمایه‌گذار خارجی و جذب گردشگر بپردازد. ارس با کاهش در واردات و افزایش در ترانزیت و صادرات می‌تواند به توسعه یافتگی برسد. همچنین چابهار با افزایش در ترانزیت و صادرات و قشم با کاهش در واردات و افزایش سرمایه‌گذاری خارجی می‌تواند به مرحله توسعه یافتگی برسند.

کلمات کلیدی: منطقه آزاد تجاری و صنعتی، تاکسونومی، saw، آنتروپی شانون، توسعه.

* استادیار دانشگاه آزاد واحد تهران مرکز، دانشکده مدیریت

Email: abrkhalili@gmail.com